

INGLIZ TILI DARSLARIDA DIDAKTIK FAOLIYATNI TASHKIL ETISH

Fayziyeva Gavhar Erkinovna

Navoiy viloyati Nurota tumani

33- umumiy o'rta ta'lim maktabi

Ingliz tili fani o'qituvchisi

Annotatsiya: *Mazkur maqola ingliz tili darslarida didaktik faoliyatni tashkil etish haqida bo'lib, bundan tashqari pedagogik jarayonlar to'g'risida ham ma'lumotlar berilgan.*

Kalit so'zlar: *Interfoal o'yinlar, uslubiy tavsiyalar, nazariy asoslari, tarbiyaviy vazifalari.*

Mamlakatimiz mustaqillikka erishgandan so'ng chet tillarini o'rgatishga qiziqish oshdi va yoshlar uchun ko'plab imkoniyatlar yaratib berildi. Birinchi Prezidentimiz Islom Karimov aytganlaridek, "Hozirgi paytda xorijiy tillarni o'rgatish va o'rganishga yurtimizda katta ahamiyat berilmoqda. Bu ham albatta, bejiz emas. Bugun jahon hamjamiyati oziga munosib orin egallash intilayotgan mamlakatlarimiz uchun, chet ellik sheriklarimiz bilan hamjihatlikda, hamkorlikda o'z buyuk kelajagini qurayotgan xalqimiz uchun xorijiy tillarni mukammal bilishning ahamiyatini baholashning hojati yo'qdir". Ushbu fikrlarning mantiqiy davomi sifatida 2012 yil 10-dekabrda qabul qilingan "Chet tillarini o'rgatish tizimini yanada takomillashtirish chora tadbirlari to'g'risida"gi Prezident Qarori chet tillarini o'rganish imkoniyatlarini kengaytiradi. Har qanday chet tilini o'rganishdan maqsad o'sha tilda bemalol muloqat qila olishdir. Chet tillarni o'rgatish va o'rganish uzoq va mukammal jarayon. U kishidan muntazam mehnatni va o'z ustida ishlashni talab qiladi. Og'zaki nutq malakalarni o'stirish uchun chet tillarni o'qitish jarayonida har xil interfoal o'yinlardan qo'llash chet tilini o'rganishni zerikarli emas, aksincha qiziqarli va sevimli mashg'ulotga aylantirishi aniq. Interfoal o'yinlar tilni o'rganuvchilar o'zlarini ancha erkin tutishlarini hatto uyatchan o'quvchilarni ham ushbu o'yinlarda qatnashishga undaydi interfoal o'yinlarni ayniqsa grammatika va so'z boyligini orttirish uchun qo'llash samaralidir. Ammo bu o'yinlarni qo'llashdan oldin o'qituvchi o'quvchilarga o'yindan ko'zlangan maqsadni o'yin qoidalarini aniq tushuntirishi va o'tilayotgan mavzu bilan chambarchas bog'lashi kerak. Ushbu uslubiy tavsiyalar to'plamiga kirgan interfoal o'yinlar maktabgacha ta'lim yoki maktab o'quvchilariga o'yinlar orqali dars o'tish og'zaki nutq orqali foydali manba bo'lib xizmat qiladi.

Hozirgi davrda didaktika o'qitishning mazmuni, metodlari va tashkiliy shakllarini ilmiy asoslab beruvchi pedagogika sohasi sifatida tushuniladi. Umumiy didaktikadan tashqari xususiy didaktikalar yoki alohida fanlar bo'yicha ta'lim metodikasi deb ataluvchi didaktikalar ham mavjud. Ularning mazmuni ta'limning ma'lum bosqichlarida u yoki bu fanlarni o'rganish va ta'lim berishning nazariy asoslarini belgilaydi. Har bir o'qituvchi didaktika asoslarini puxta bilishi va ularga tayangan holda faoliyatni tashkil etishi

zarur. Didaktika predmetini aniqlash bo'yicha turli qarashlar ilgari surilgan. Qarashlarning turlicha bo'lishi didaktikaning metodologik kategoriyalarini aniq ajratilmaganligi bilan bogliq. Ko'pchilik olimlar ta'lim ob'yekt deb o'qitish jarayonining maqsadi, mazmuni, qonuniyatlari, metodlari va tamoyillarini ko'rsatadilar. Didaktika ta'limni ijtimoiy tajribani berish vositasi sifatida e'tirof etadi. Ta'lim yordamida yoshlarni hayotga tayyorlash amalga oshiriladi. Ta'limiy faoliyatini tashkil etishda o'qituvchi - o'quvchi, o'quvchi - o'quv materialiga, o'quvchi - boshqa o'quvchilar o'rtasidagi munosabatlar yuzaga keladi. Pedagogik adabiyotlarda ulardan qaysi biri didaktika uchun asosiy hisoblanishi kerakligi borasida ham turli fikrlar keltiriladi hamda o'quvchining o'quv materialiga bo'lgan munosabati, ya'ni, bilimlarni o'rganish munosabatini asosiy deb e'tirof etuvchi qarashlar soni nisbatan ko'p. Darhaqiqat, o'qish, o'rganishi ta'lim jarayonining ajralmas xususiyatidir. Ta'limga psixologiya nuqtai nazaridan yondashilsa, ushbu munosabatning ustuvorligiga shubha qolmaydi. Biroq, ta'limga pedagogik, ya'ni, ijtimoiy tajribani berish, o'rgatish nuqtai nazaridan qaralsa faoliyat uchun asosiy sanaluvchi munosabat - ikki shaxs (o'quvchi va o'qituvchi) o'rtasidagi munosabatlar yetakchi o'rin egallashi lozim ekanligi anglanadi.

Xulosa: Didaktika predmetini mohiyatini ochishga xizmat qiluvchi yana bir qarash ta'lim-tarbiya jarayonini yaxlit o'rganish zarurligini ilgari suradi. Ta'limning tarbiyaviy vazifalari o'quvchining bilimni o'zlashtirishlarini ta'minlabgina qolmay, shaxs xususiyati, uning rivojlanishi, ma'lum ma'naviy-axloqiy sifatlarini o'zlashtirishi, fe'l-atvori, xulqini tarbiyalash uchun zarur shart-sharoitni yaratishdan iborat.

FOYDANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Karimov I.A. barkamol avlod Ozbekiston taraqqiyotining poydevori. Toshkent: Sharq, 1998-B8-9
2. Karimov.I.A 2012 yil 10-dekabr "Chet tiliarni organish tizimini yanada takomillashtirish chora tadbirlari tog'risida"gi qarori.
3. Mahmudova "Pedagogika" o'quv darsligi.
4. Dehkanova Dilnoza "Ingliz tili darslarida interfaol oyinlar" O'rta maxsus ta'lim bosqichi uchun o'quv-uslubiy qo'llanma. Samarqand SamDCHTI, 2013 yil.